

Extrémně nízká nezaměstnanost tlačí na růst mezd, který se promítá do spotřebitelské inflace

Nezaměstnanost v ČR se v květnu podle MPSV snížila na 2,6 % z dubnových 2,7 % (květen 2018 3 %) a dosáhla tak nového minima. Důvodem poklesu byl zejména rozjezd sezonních prací, a to především ve stavebnictví, zemědělství a ve službách. Nabídka volných pracovních míst nadále významně převyšuje počty nezaměstnaných, vytváří tlak nejen na růst mezd a výraznější zapojení zahraničních pracovníků, ale i na firemní investice do automatizace procesů a robotizace. ČR si v rámci EU udržuje nejnižší míru nezaměstnanosti. Růst mezd pak podporuje spotřebu domácností, což se promítá do spotřebitelských cen.

Bez práce zůstalo 200 675 osob, což je nejméně od května 1997. Podíl nezaměstnaných stejný nebo vyšší než republikový průměr vykázalo 27 okresů, nejvyšší v okresech Karviná (6,8 %), Most (5,2 %) a Ostrava-město (5,1 %), naopak nejnižší podíl nezaměstnaných byl v okresech Praha-východ (1 %) a Rychnov nad Kněžnou (1,1 %). Aktuální mírné zpomalení ekonomiky se na trhu práce obvykle projeví až s určitým časovým odstupem. V letních měsících nezaměstnanost pravděpodobně mírně stoupne v souvislosti s nástupem absolventů na trh práce.

Volných pracovních míst přibýlo proti dubnu zhruba 6 600 na celkových 346 552. Na jedno volné pracovní místo připadl v průměru 0,6 uchazeč, z toho nejvíce v okresech Karviná (5,2), Jeseník (3,2) a Sokolov (2,8). **Nárůst poptávky podniků po pracovní síle zůstal stále velmi silný.** Největším nedostatkem volné pracovní síly trpí stavebnictví, ale o mnoho lépe na tom nejsou ani ostatní odvětví domácí ekonomiky. **Firmám chybí především pomocní dělníci, kvalifikovaní řemeslníci nebo odborníci v informačních technologiích.** Řešení nabízí i širší zapojení zahraničních pracovníků (kvóty pro jejich přijetí vláda zdvojnásobila), či najímání pracovníků na částečný úvazek. V tom má ČR zatím velké rezervy. **Zatímco v EU pracuje na částečný úvazek v průměru kolem 20 % zaměstnanců, v ČR je to pouze 7 %.** Trh práce zůstává nadále přehřátý, podporuje růst mezd a tím i spotřebu domácností, což se projevuje růstem spotřebitelských cen.

Inflace v květnu překvapila meziměsíčním růstem o 0,7 %. V meziročním srovnání se dostala na 2,9 % (z 2,8 % v dubnu) a přiblížila se tak opět horní hranici tolerančního pásma ČNB (3 %). Důvodem byly zejména dražší potraviny a bydlení, zlevnily naopak oděvy.

Ceny potravin byly proti loňskému květnu vyšší o 2,8 %. Rostly především ceny brambor a ostatní zeleniny. V důsledku sucha byla loňská úroda brambor ve srovnání s rokem 2017 zhruba o 20-30 % nižší, což zvedlo jejich ceny v meziročním srovnání až o 88 % nahoru. Vyšší byly i ceny dalšího potravinářského zboží a alkoholických nápojů. Pokračoval růst cen v oddíle bydlení, ceny nájemného přidaly 3,3 %, vodného a stočného 2,6 %, zvláště extrémní je 12,5% nárůst cen elektrické energie, který je odrazem vysokých cen silové elektřiny v zahraničí. Dražší bydlení a s ním spojené náklady letos tvoří více než polovinu aktuální meziroční inflace. Zvýšily se rovněž ceny pojištění, finančních služeb, tabáku a stravovacích a ubytovacích služeb.

V následujících měsících bude inflace vlivem vysoké statistické základny své tempo zvolňovat a začne se postupně přibližovat dvouprocentnímu cíli ČNB. Na základě vykázaných dat o vývoji inflace a mezd lze předpokládat, že centrální banka v letošním roce přistoupí k ještě jednomu zvýšení úrokových sazeb.

Zdroj: MPSV, ČSÚ, MPO

Z DOMOVA

Objem veřejných zakázek byl rekordní

Celkový objem veřejných zakázek loni stoupl o 82 mld. Kč, na 624 mld. Kč. Vyplývá to z výroční zprávy o trhu veřejných zakázek, kterou projednala vláda. Loňský objem veřejných zakázek byl nejvyšší od roku 2011. Nárůst trhu s veřejnými zakázkami byl ovlivněn dobrou makroekonomickou situací i zvýšenou investiční aktivitou. Tento trend lze očekávat i letos a v příštím roce, a to díky snaze o dočerpání evropských dotací a dokončování již zahájených významných stavebních investic. Stoupl rovněž objem zakázek sledovaných v rámci Informačního systému o veřejných zakázkách, tedy u nadlimitních a podlimitních veřejných zakázek. Jejich objem vzrostl z 334 mld. Kč na 500 mld. Kč. Podíl hodnoty zakázek evidovaných v ISVZ na celkovém trhu veřejných zakázek dosáhl v roce 2018 rekordních 95 %.

Zdroj: E15

Ztráta MND se přehoupla přes čtvrt miliardy

Těžárské a energetické společnosti MND se loni navzdory rostoucímu počtu odběratelů nedařilo. Tržby sice vzrostly z 34 na 70 mld. Kč, ale ztráta před zdaněním se podle konsolidované výroční zprávy ztrojnásobila, když dosáhla 272 mld. Kč. Příčinou je podle společnosti obchodování na burze, na níž nakupovala draž, než prodávala. Nákladná je i stále intenzivnější snaha MND dosáhnout vyššího podílu na trhu dodavatelů energií. „Počet odběratelů našeho plynu loni vzrostl o 68 procent na 66 tisíc zákazníků. Podobný nárůst nastal také u prodeje elektřiny. Tam už zákaznická základna čítá 43 tisíc. Akviziční činnost ale znamenala i vyšší náklady,“ připouští mluvčí společnosti. Peníze na získávání zákazníků měly jít zejména na IT řešení, marketing, ale i na platy. MND se kromě prodeje a obchodování s energiemi zabývá také těžbou ropy a zemního plynu na jižní Moravě. Loni společnost prodala vlastní ropu za 1,1 mld. Kč a plyn za 477 mil. Kč. Provozuje rovněž dva z celkově osmi podzemních zásobníků plynu v Česku, a to v Uhřetěticích a Dambořicích.

Zdroj: E15

Malé firmy ohrožuje chybějící voda

Pětina z českých malých a středních firem a podniků, pro jejichž činnost je voda důležitá, už musela řešit problémy s jejím nedostatkem. Zhruba tři procenta firem musela kvůli chybějící vodě omezit či zastavit provoz. Uvedly to firmy v průzkumu ČSOB zahrnujícím čtyři stovky středních a malých společností a živnostníků ze všech oborů.

Zdroj: E15

Svazy: Větrná energetika v Česku dlouhodobě stagnuje

Větrná energetika v Česku dlouhodobě stagnuje, a to jak z hlediska instalovaného výkonu, tak z pohledu výroby. Nové větrníky až na výjimky nevznikají. Vyplývá to z vyjádření oborových svazů a dat Energetického regulačního úřadu (ERÚ). Podle odborníků je důvodem ukončení podpory oboru obnovitelných zdrojů po takzvaném solárním boomu na přelomu desetiletí. Potenciál je nezanedbatelný, v Česku je reálné získávat z větru zhruba čtvrtinu spotřeby elektřiny. Při zohlednění aktuálního technického vývoje to v praxi znamená postavit asi 1300 větrných elektráren. Ty se přirozeně shlukují ve skupinách, takže někde bude větrných elektráren více a jinde nebudou vůbec. „V průměru to vychází asi jednu elektrárnu na šedesát kilometrů čtverečních,“ uvedl David Hanslian z Ústavu fyziky atmosféry Akademie věd ČR. Tento scénář podle něj odpovídá nynějšímu využití krajiny v jižní polovině Německa.

Zdroj: E15

Pracovní místa kvůli robotizaci nezmizí, změní se jejich podoba

Pracovní místa kvůli robotizaci a digitalizaci se nesníží, ale změní se jejich podoba a budou nutné rekvalifikace zaměstnanců. Nové technologie v průmyslu mohou představovat robotizaci výrobní linky v továrně nebo plně automatizovaný sklad s náhradními díly, usnadní práci a nabízí nové příležitosti. O pracovní místa nouze nebude, stroje a počítače bude vždy nutné navrhovat, vyrábět, prodávat a opravovat. Robotizace a digitalizace by měla zasáhnout více než 641 tis. zaměstnanců, což je 12 % ekonomicky aktivních obyvatel.

Zdroj: ČTK

ZE ZAHRANIČÍ

Evropský průmysl mírně klesá, automobilový padá

Průmyslová produkce v EU i eurozóně v dubnu vykázala meziroční pokles (kalendářně očištěné údaje) o 0,1 %, resp. o 0,4 %. Německo, které je pro nás v důsledku provázanosti ekonomik nejdůležitější, kleslo o výrazných 3,4 %. Další velké ekonomiky se vyvíjely následovně: Francie (+1,0 %), Itálie (-1,5 %) a Spojené království (-2,4 %). Nejvyšší růst vykázaly Litva a Irsko, naopak nejméně pokleslo Nizozemsko a Německo. Nepříznivé zprávy přicházejí z automobilového sektoru. V EU automobilový průmysl klesl o 9,2 %, v eurozóně o 9,3 % a v Německu dokonce o 12,4 %. Pokles německého/evropského automobilového průmyslu je do značné míry způsoben špatnou kondicí čínského automobilového trhu, který (již téměř rok) klesá, a tak klesá i jeho poptávka po německých (evropských) automobilech. Jelikož řada českých firem dodává své výrobky do

evropských/německých automobilek, dá se předpokládat, že se tento pokles projeví (také již projevuje) ve většině českých průmyslových odvětvích, jež jsou v pozici dodavatelů vůči evropským/německým automobilkám.

Zdroj: Eurostat, MPO

Vývoz z Číny navzdory clům v květnu rostl, dovoz klesl

Vývoz z Číny v květnu se navzdory americkým clům vrátil nečekaně k růstu. Dovozy do země naopak klesl a zaznamenal nejvyšší propad za téměř tři roky, což naznačuje, že domácí poptávka zůstává slabá. Přebytek zahraničního obchodu Číny v květnu prudce vzrostl, meziročně o 78 % na 41,7 mld. USD (944,7 mld. Kč). Vyplývá to z údajů, které zveřejnil čínský celní úřad. Hodnota zboží a služeb vyvezených ze země stoupla meziročně o 1,1 % na 213,8 mld. USD. Dovozy pak klesl o 8,5 % na 172,2 mld. USD. Od počátku roku se vývoz zvýšil o 0,4 %, zatímco dovoz klesl o 3,7 %. Analytici se domnívají, že někteří vývozci urychlili dodávky, aby se vyhnuli novým clům, která Trump 10. května zvýšil na dovoz čínského zboží v hodnotě 200 mld. USD ročně a oznámil, že hodlá uvalit cla na zbývající čínský dovoz. Čína reagovala odvetným zvýšením cel na americké zboží. Přebytek obchodu se Spojenými státy meziročně stoupl na 26,9 mld. USD, nejvýše za čtyři měsíce. Mohl za to hlavně růst vývozu za 37,7 mld. USD. Mírně stoupl i dovoz z USA, a to na 10,8 mld. USD.

Zdroj: ČTK

USA a Mexiko uzavřely dohodu o migraci, Trump ruší cla

Spojené státy neuválí clo na dovoz mexického zboží, protože se jim podařilo s Mexikem dosáhnout dohody o omezení příchodu středoamerických migrantů do USA přes mexickou hranici. Podle společné deklarace Mexiko souhlasí s tím, že si nechá více migrantů, kteří usilují o azyl v USA, a ti budou v Mexiku čekat na rozhodnutí svého případu. Mexiko také posílí prosazování práva, které má omezit nelegální přistěhovalectví, včetně nasazení národní gardy na své jižní hranici. Spojené státy se na druhé straně zavázaly pracovat na rychlejší vyřizování žádostí o azyl. Obě země navíc posílí spolupráci bezpečnostních složek při ochraně společné hranice včetně sdílení informací.

Zdroj: ČTK

HDP Británie se propadl

Britská ekonomika v dubnu klesla o 0,4 %, tj. nejvíce od března 2016. Přispěl k tomu hlavně prudký propad výroby automobilového sektoru, který byl nejvyšší za dobu, kdy se tento údaj začal sledovat. Celý zpracovatelský průmysl, kam spadá i automobilový pak zaznamenal nejvyšší pokles za 17 let. Prudce se snížily také vývoz a dovoz.

Zdroj: Patria

Důvěra investorů v ekonomiku eurozóny v červnu prudce klesla

Důvěra investorů v ekonomiku eurozóny se v červnu nečekaně prudce zhoršila, důvodem je eskalace obchodního napětí mezi Spojenými státy a Čínou. Vyplývá to z výsledků průzkumu společnosti Sentix. Index důvěry na měsíc červen v eurozóně klesl na minus 3,3 bodu z 5,3 bodu v květnu. Index tak výrazně zaostal za očekáváním analytiků v anketě agentury Reuters. Ti předpovídali pokles na 2,9 bodu. Zdroj: Patria

Ministři G20: Rostoucí napětí v obchodních vztazích ohrožuje růst

Růst globální ekonomiky se stabilizoval a obecně se očekává mírný růst letos i v roce

2020. Růst však zůstává nízký a je ohrožen, zejména obchodním a geopolitickým napětím, které se zintenzivnilo. Ministři financí a guvernéři centrální bank G20 se ve Fukuoce také shodli na tom, že se budou snažit vyřešit spor o zdanění velkých internetových firem. Řešení chtějí mít podle závěrečného prohlášení příští rok. Zejména Británie a Francie se snaží zamezit internetovým gigantům, aby přesouvali své zisky do zemí s nižší daňovou zátěží. Paříž a Londýn proto navrhuje takzvanou digitální daň. Proti jsou ale Spojené státy, mnozí internetoví giganti jsou totiž právě americké firmy. V závěrečném prohlášení ze schůzky ve Fukuoce se také uvádí, že země G20 se budou snažit zlepšit boj proti praní špinavých peněz a proti financování

teroristických skupin, mimo jiné prostřednictvím pravidel pro virtuální převody peněz a obchodování s kryptoměny.

Zdroj: ČTK

Rozpočtová rada: Veřejné finance jsou dlouhodobě neudržitelné

České veřejné finance zůstávají při zachování stávajícího nastavení daňové politiky a výdajů dlouhodobě neudržitelné. Dluh veřejných financí by především kvůli stárnutí populace při zachování nynější situace dosáhl v roce 2069 až 222 % HDP. To je více, než nyní vykazuje jakákoli země Evropské unie. Ve své druhé Zprávě o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí to uvedla Národní rozpočtová rada. Zároveň upozornila, že zpráva není odhadem faktického vývoje, ale jen simulací.

"Jde o simulaci vývoje, který by nastal bez změn daňových a výdajových politik. Hlavní příčinou dlouhodobé neudržitelnosti českých veřejných financí je nesoulad mezi současným nastavením legislativy na jedné straně a očekávaným demografickým vývojem na straně druhé," uvádí zpráva. S postupným stárnutím populace totiž nebude spojen pouze rostoucí objem výdajů na důchody, ale i zvýšené nároky na zdravotní a dlouhodobou péči. Zadlužení veřejného sektoru by tak podle zprávy při současném stavu zůstalo přibližně do poloviny 30. let stabilizované. Zákonem stanovená tzv. dluhová brzda 55 % HDP by podle rady byla překonána kolem roku 2047. Při překonání dluhové brzdě musí vláda předložit návrh vyrovnaného nebo přebytkového státního rozpočtu a fondů. Veřejný dluh v poměru k HDP má ČR aktuálně 32,7 % a v rámci EU je jeden z nejnižších. EU požaduje podle současných pravidel dluh země pod 60 % HDP. Nejlépe je na tom Estonsko s 8,4 %, nejhůře Řecko (181,1 %) a Itálie (132,2%). Zpráva dále uvádí, že počet starobních důchodců bude na vrcholu kolem roku 2059, kdy jich bude 3,2 milionu, tedy zhruba o třetinu více než dnes. Zároveň počet lidí v produktivním věku bude klesat. V souvislosti s tím rada upozornila, že samotný posun důchodového věku nemůže nárůst výdajů spojených se stárnutím obyvatelstva plně vyřešit. Snížilo by to ale výdaje na důchodový systém až o 1,3 % HDP od roku 2059.

O vzniku Národní rozpočtové rady rozhodl předloni schválený zákon o rozpočtové odpovědnosti, který má pomoci vytvořit brzdu proti nadměrnému zadlužování státu. V čele rady stanula bývalá členka bankovní rady České národní banky Eva Zamrazilová. Úkolem rady je nezávisle hodnotit rozpočtovou politiku, plnění rozpočtových pravidel a vydávat zprávu o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí.

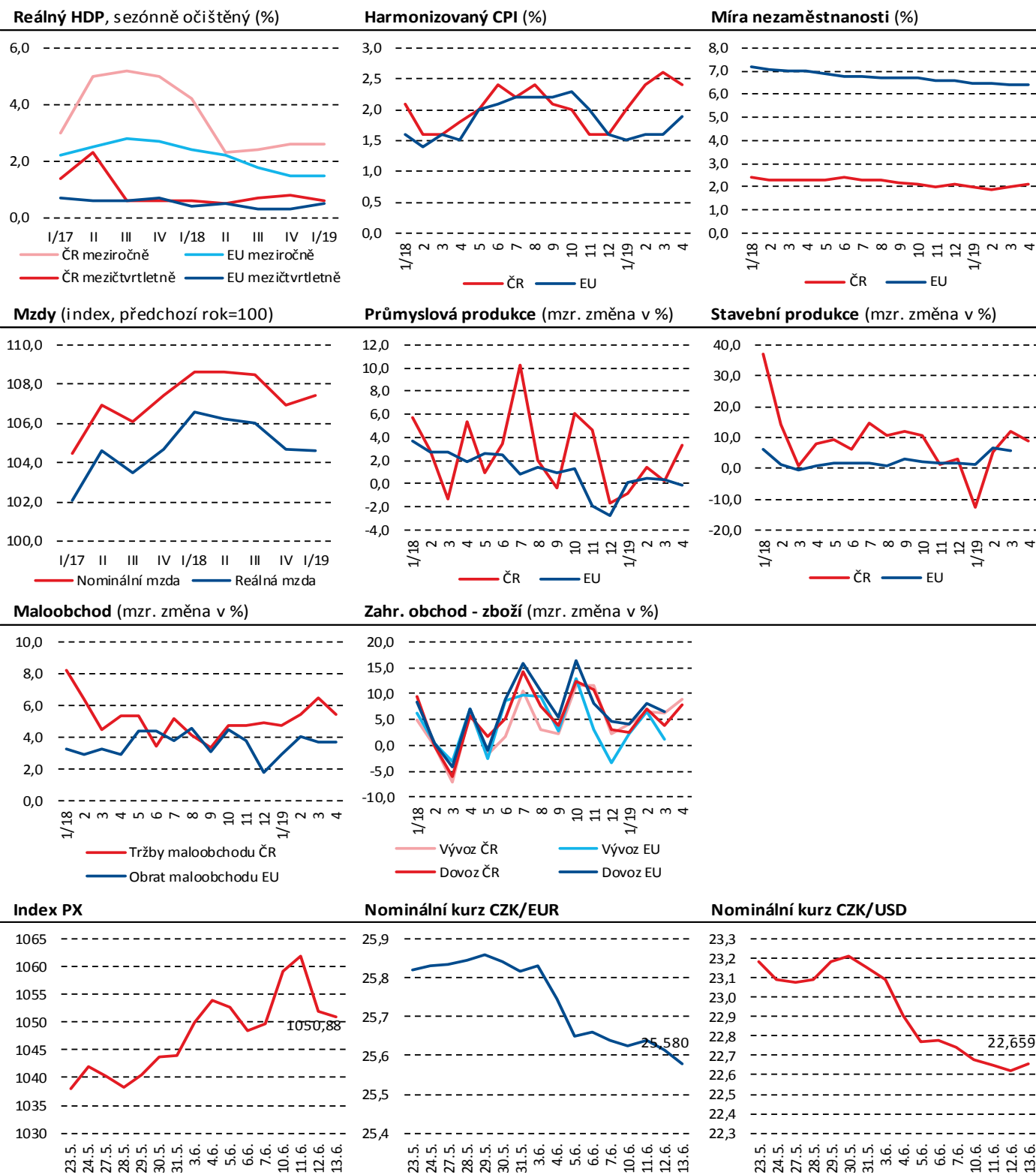
Zdroj: ČTK

UDÁLOSTI V OBDOBÍ od 17. do 21. června 2019

PONDĚLÍ	ČSÚ: Indexy cen výrobců (květen 2019) Eurostat: Volná pracovní místa (1. čtvrtletí 2019)
ÚTERÝ	Eurostat: Inflace (HICP) květen 2019
STŘEDA	Eurostat: Stavebnictví (duben 2019)
ČTVRTEK	
PÁTEK	

Informační zdroje Týdeníku: ČSÚ, ČNB, E15, Světová banka, Hospodářské noviny, internet, podniky a podnikové svazy.

Makroekonomická situace v ČR a EU28

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO